

JEUGDBOEKENWEEK IN DE KLAS: ZONDER CIRCUS

Hannie Humme & Bart van Thielen

JIJ EN IK

Jij, dat bent u, de lezer die ik bij voorbaat mag.
Jij is mijn spiegelbeeld.
Jij is mijn zelfbeeld, mijn identiteit.
Jij is mijn geweten.
Jij is mijn vader, mijn moeder en mijn oudere zus.
Jij is de ander.

Ik is wie ik denk te zijn.
Ik is wie anderen denken dat ik ben.
Ik is ik maar soms ook jij.

Jij en ik
gaat over wie we denken te zijn,
over hoe we anderen zien,
over relaties en machtsverhoudingen,
over vooroordelen en verdraagzaamheid,
over communicatie en respect.

1 Inleiding: *Jij en ik* - een introductie op een thema

Kinderboekenweek in Nederland en Jeugdboekenweek in Vlaanderen
In Nederland kent men sinds 1955 de Kinderboekenweek die ieder jaar in oktober plaatsvindt. De Kinderboekenweek kent een thema; in 2002 was dit 'Ay ay kapitein! Boeken over boten'. Voor basisscholen (primair onderwijs) wordt een handleiding gemaakt waarin lessuggesties staan rondom boeken die passen in het thema. Deze suggesties zijn bedoeld voor alle klassen van de basisschool. In tegenstelling tot Vlaanderen maakt men in Nederland geen materialen voor de eerste klassen van het voortgezet onderwijs. De Kinderboekenweek is een echt basisschoolgebeuren. In Nederland worden vlak voor de aanvang van de Kinderboekenweek de Gouden en Zilveren Griffels, Penselen en Vlag en Wimpels door het CPNB uitgereikt.

De allereerste Jeugdboekenweek in Vlaanderen vond plaats van 1 tot 10 december 1972. Onder het motto 'betere boeken in meer kinderhanden' bracht men gedurende een intensieve studieweek het enthousiasme voor het goede – en met name Vlaamse - kinderboek over op bibliothecarissen en (toekomstige) leraars. In de beginjaren liep de actie ieder jaar in een andere provincie. Later spreidden de Jeugdboekenweekactiviteiten zich over het hele Vlaamse land. Meer en meer werden de media ingeschakeld: TV, radio, kranten en tijdschriften werden enthousiaste medewerkers. De coördinatie van de Jeugdboekenweek ligt nu in handen van Stichting Lezen. U kunt voor informatie over de Jeugdboekenweek terecht op de site www.jeugdboekenweek.be. In Vlaanderen maakt Huis van het Boek (de Vlaamse vereniging van het boekenvak) vlak vóór de Jeugdboekenweek bekend wie de Boekenleeuw, Boekenwelpen, Boekenpauw en Boekenpluimen gewonnen hebben.

Sinds twee jaar worden de educatieve materialen rondom de Jeugdboekenweek gemaakt door Vlaams/Nederlandse trio's. Voor het secundair onderwijs (1^e en 2^e middelbaar/basisvorming) is materiaal gemaakt door Mik Ghys en Bart Van Thielen uit Vlaanderen en Hannie Humme uit Nederland.

2 Doel van de Jeugdboekenweek in Vlaanderen

Stichting Lezen wil middels de Jeugdboekenweek zoveel mogelijk kinderen en jongeren in contact brengen met goede boeken. De organisatie van de Jeugdboekenweek doet hiervoor beroep op de hulp van intermediairen zoals leraars en bibliothecarissen en maakt hiervoor geschikte materialen aan. Stichting Lezen maakt in de eerste plaats de intermediairen (leerkrachten, bibliothecarissen en andere begeleiders van kinderen) warm voor goede boeken. Met de hulp van deze professionelen bereikt de Jeugdboekenweek kinderen en jongeren van 4 tot en met 14 jaar.

De samenstellers van de educatieve materialen voor het 1^e en 2^e jaar van het middelbaar onderwijs willen tieners stimuleren om te ontdekken wat boeken allemaal te bieden hebben: informatie, confrontatie met normen en waarden, ontspanning, fantasie, emoties, humor en esthetisch genot. Zo moeten ze hun eigen literaire voorkeuren kunnen voeden en ontwikkelen. Het is onze bedoeling tieners de liefde voor boeken bij te brengen. Elke didactiek van jeugdliteratuur is nutteloos als ze kinderen en jongeren niet aan het lezen zet en houdt. De basis hiervoor vormen een ruim aanbod aan boeken en een enthousiaste begeleider.

3 Jeugdboekenweek in de klas – Praktische tips

Boeken in de klas

Breng de boeken waarmee je gaat werken rond het thema van de Jeugdboekenweek mee de klas in. De bibliotheek kan je helpen in voldoende exemplaren te voorzien. Kies behalve de titels uit de fragmentenbundel ook titels uit de keuzelijst die bij het materiaal van de Jeugdboekenweek hoort.

Boek in de groep

Laat de boeken in groepjes bekijken.

Welk boek spreekt je het meeste aan? Waarom? Waar let je op?

Wat verwacht je van het boek?

De leerlingen mogen het gekozen boek meenemen om te lezen. Nadien kan je bespreken of de boeken voldeden aan de verwachtingen.

Lezen en lunchen – Read and eat

Je kan de leerlingen voorstellen om tijdens de middagpauze hun boterhammen in de klas op te eten en daarna samen rustig weg te dromen bij een boek. Zet eventueel een rustig stukje achtergrondmuziek op. Zo leren de leerlingen dat samen lezen best gezellig kan zijn. Op die manier ontmoeten ze andere lezers en leren ze nieuwe boeken kennen. Als alle leerlingen hun boek(en) meebrengen is er zeker voldoende materiaal. Leerlingen kunnen de boeken die ze van de leerkracht of de klasgenootjes geleend hebben, mee naar huis nemen om verder te lezen. Probeer als leerkracht zoveel mogelijk boeken rond het thema te verzamelen.

Schrijver in de klas

Nodig een auteur uit in de klas om over zijn boeken te vertellen. Bereid de vragen altijd vooraf voor zodat de leerlingen gerichte vragen kunnen stellen.

Je kan ook een auteur via internet interviewen. Ook hier moeten vooraf gerichte vragen opgesteld worden. In Nederland kun je auteurs en illustratoren voor een lezing vragen via Stichting Schrijver Scholen Samenleving (00-31-20-6234923). In Vlaanderen kan dat bij het Vlaams Fonds voor de Letteren (00-32-3-270.32.61).

Schrijven over de grens

Probeer contact te leggen met onbekenden uit andere landen. Je kan corresponderen met andere kinderen op www.kidlink.org of op de klassieke manier per brief. Deze suggestie is vakoverschrijdend, zodat ook de leraren Frans en Engels mee ingeschakeld kunnen worden.

Het leenschriftje

Een boek lenen en je leeservaring delen? Bent u best gul genoeg om uw boeken uit te lenen? Maar krijgt u ze helaas vaak niet terug? *Het leenschriftje* is te bestellen bij Stichting Lezen en hoort bij het materiaal van de Jeugdboekenweek 2003. Dit hebbedingetje geeft de kans titel en auteur én de lener van het bewuste boek te noteren. Aan de lener geeft u een herinneringsstrookje mee. U gebruikt het in de klas als lees- en leenactiviteit of u schenkt het als bibliothecaris aan uw liefste lezers.

Buiten de klas

Probeer de grenzen van het klaslokaal te verleggen naar de bibliotheek en het wereldwijde web.

4 Materialen rondom de Jeugdboekenweek

Stichting Lezen maakt een groot aantal materialen met betrekking tot het thema van de Jeugdboekenweek zoals stickers, ballonnen, T-shirts, het leenschriftje en de educatieve materialen zoals de fragmentenbundels, het werkboek en de keuzelijst.

De fragmentenbundels

Groepjes van telkens drie kinderboekenminnaars stellen elkeen thema-bloemlezing samen voor een andere leeftijdscategorie: eerste leerjaar, tweede en derde leerjaar, vierde en vijfde leerjaar, zesde leerjaar, eerste en tweede middelbaar en makkelijk lezen van 9 tot 12 jaar. In dit Jeugdboekenweek-boekje lezen kinderen 8 prozafragmenten en 4 gedichten. Mooi uitgegeven bovendien. In 2003 onder originele covers van Isabelle Vandenabeele.

Het werkboek

Bij de fragmentenbundels en het prentenboek horen uitgebreide lessuggesties. Maatwerk en meteen te gebruiken. Alle lessuggesties staan in één boek omdat het inspirerend kan zijn ook te snuffelen tussen de ideeën voor uw collega's.

In het werkboek vindt u ook achtergrondinformatie bij het thema. Wim Taelman schrijft over mensenrechten, Dominique Dumortier over autisme, Dirk Celis over mobiele kunst, Adinda Taelman over samenwonen en Katrien Vloeberghs over het thema in jeugdliteratuur.

De keuzelijst

De Jeugdboekenweek wil kinderen de weg wijzen naar goede boeken. In deze uitgebreide lijst vindt u een selectie van goede boeken en gedichten die aansluiten bij het thema 'Jij en ik'.

'Jij en ik' werd opgedeeld in enkele subthema's. De vijf boekenlijsten kregen volgende namen: 'Van samenhang tot conflict', 'Relatie tussen kinderen en volwassenen', 'Anders zijn', 'Identiteit' en 'Samenleving'. Sommige boeken komen voor in meer dan één lijst, want goede boeken laten zich nu eenmaal niet in één hokje plaatsen. Daarnaast werd een lijst met non-fictieboeken en 'Jij en ik'-gedichten samengesteld.

5 De keuze van Mik Ghys, Hannie Humme, Bart Van Thielen voor 12-14 jarigen.

Het thema 'Jij en Ik' nodigde ons uit tot het kiezen van de volgende fragmenten en gedichten:

'Johan'

Uit: *Met armen te hoekig voor sierlijke vleugels*

Ed Franck/ Gerda Dendooven

Averbode, 1999, p. 15

Fragment uit: *Gaten*

Louis Sachar

Lemniscaat, 1999, p. 53-55

Fragment uit: *Het verenkleed*

Nicky Singer

Facet, 2002, p. 131-136

'Dwalen'
Uit: *Het ijzelt in juni*
André Sollie
Querido, 1997, p. 21

Fragment uit: *Winterijs*
Peter van Gestel
Fontein, 2001, p. 119-120

Fragment uit: *De geur van Melisse*
Per Nilsson
Lemniscaat, 1998, p. 94-97

'Poëzie'
Uit: *Warme woorden*
Samenstelling: Kolet Janssen
Sofie Verdoodt
Averbode, 2002, p. 197

Fragment uit: *Witte raven, zwarte schapen*
Els de Groen
Fontein, 2002, p. 85-88

Fragment uit: *Vrijwillig*
Ardine Korevaar
Gottmer, 2001, p. 126-129

'Ik was jou'
Uit: *Jij lievert*
Geert De Kockere/ Sabien Clement
De Eenhoorn, 2002, p. 31

'Zoveel water'
Kortverhaal uit: *Zap*
Bart Moeyaert
Fnac, 1998, p. 27-29

Fragment uit: *Kaas & de evolutietheorie*
Bas Haring
Houtekiet, 2001, p. 95-98

6 Werken met de fragmenten

6.1 Een jeugdroman

Winterijs
Peter van Gestel
Fontein, 2001, p. 119-120

Over de auteur

Peter van Gestel is in 1937 geboren in Amsterdam. Hij volgde een opleiding aan de Amsterdamse toneelschool en werkte een aantal jaren als acteur. Daarna schreef hij scripts en scenario's voor radio en televisie. Eind jaren zeventig begon hij als auteur voor de jongerenkrant van Vrij Nederland. Dat was ook de reden dat hij kinderboeken is gaan schrijven. En met succes! Voor *Winterijs* ontving Van Gestel de Gouden Griffel 2002.

Over het boek

De ik-persoon Thomas verliest vlak na de Tweede Wereldoorlog zijn moeder aan de griep. Hij sluit vriendschap met zijn klasgenoot Zwaan, een joodse jongen die als wees uit de oorlog komt en diens nichtje, Bet. Bet zorgt voor haar niet joodse moeder die het verlies van haar echtgenoot niet kan verwerken. De zweverige Thomas en de realistische Zwaan zijn totaal verschillend. Kleine ruzietjes en ergernissen lijken de vriendschap soms te verstoren, maar dat is slechts schijn. Als de vader van Thomas in Duitsland gaat werken en zijn tante haar enkel verzwikt, gaat Thomas bij Zwaan logeren. Hij komt terecht in een groot huis aan de Weteringschans waar stilte en zwaarmoedigheid heerst.

Thomas gaat steeds beter begrijpen waarom Bet boos is en Zwaan niet meer uitgelaten en zorgeloos vrolijk kan zijn. Zwaan heeft de oorlog in Deventer doorgebracht, ondergedoken bij een vriend van de familie. Als hij terugkomt, is alles anders. Uiteindelijk beslist Zwaan dat hij wil leven bij de enige nog levende broer van zijn vader en oom. Dit betekent een eind aan de kameraadschap tussen Thomas en Zwaan. In de daaropvolgende zomer kijkt Thomas terug op de voorbije, extreem koude winter in hartje Amsterdam en vertelt zijn verhaal.

WERKEN MET HET FRAGMENT

Voor het lezen

De leerkracht vertelt de korte inhoud van het boek, wie Thomas (de ik-figuur) en Zwaan zijn. Hij geeft informatie over de schrijver, o.a. over de prijzen die het boek gewonnen heeft (Gouden Griffel, Woutertje Pieterse, nominatie Gouden Uil).

Hier vertrok de trein

Dit lied van Stef Bos is een uitstekende introductie voor het werken met het fragment uit Winterijs. Laat het liedje horen of lees de tekst voor.

Hier vertrok de trein
Hier op dit perron
Hier stonden de mensen
Met angst in hun ogen
Voor de reis begon

Een man met een vrouw
Een vrouw met een kind
Een kind met een toekomst
Mensen
Als dieren opgejaagd

Daar was het oosten
Daar gingen ze heen
Verder dan een trein kan reizen
Naar de hemel
Door de hel

Hier was het leven
Daar was de dood
Voor elke bastaard en zigeuner
Voor elke homoseksueel
Elke jood

En ik kan het niet begrijpen
M'n hoofd kan er niet bij
Ik kan het niet begrijpen

M'n hoofd kan er niet bij

Er is teveel over geschreven
En het is natuurlijk veel te lang geleden
Dus we mogen het, we mogen het vergeten
Maar als we het vergeten
Begint het weer opnieuw

Uit: *Is dit nu later* – Stef Bos – CNR Records

Voorlezen

Het fragment uit *Winterijs* dat terug te vinden is in de fragmentenbundel 1^e en 2^e middelbaar leent zich uitstekend om voorgelezen te worden.

VERWERKING

Klasgesprek

Na het voorlezen volgt een klasgesprek over wachten, het onderwerp van het fragment.

Vragen die daarbij gesteld kunnen worden:

- Waar speelt het verhaal zich af?
- Kun je raden in welke stad dit verhaal zich afspeelt?
- In welke tijd speelt het verhaal zich af?
- Op wie zouden Zwaan en Bet gewacht hebben?
- Wat weet je hiervan? Wat kun je hierover vertellen?
- Op wie wacht jij wel eens?
- In welke situatie was dat?
- Kun je andere situaties bedenken waarbij mensen op elkaar wachten?
- Zou je een situatie kunnen bedenken waarbij je vergeefs op iemand wacht?
Welke situatie? Op wie zou je dan wachten?

Muurkrant

In de Tweede Wereldoorlog verscheen in Vlaanderen en in Nederland een aantal illegale kranten. Sommige kranten zoals *Het Parool* verschenen nog steeds. Behalve 'kleine' kranten die via de brievenbus verspreid werden, verschenen er ook muurkranten. De leerlingen maken in groepjes van vier of vijf een muurkrant.

Belangrijk is vooral dat zij vooraf instructies krijgen wat een muurkrant is, wat de kenmerken zijn van een krantenartikel (denk hierbij aan 5xW + 1xH, wie, wat, waar, wanneer, waarom, hoe), wat een interview is en hoe je dat aanpakt (vragen en doorvragen), hoe de lay-out van een krant eruit ziet (kolommen, foto's, koppen) en wat een geschikte naam zou zijn voor de muurkrant.

De muurkrant moet verschillende soorten artikelen bevatten (nieuwsbericht, interview, achtergrondverhaal) maar moet gaan over één onderwerp dat met het fragment te maken heeft, bijvoorbeeld:

- treinen
- stations
- wachtkamers
- een land uit Midden-Europa
- het Rode Kruis
- de Tweede Wereldoorlog
- vluchtelingen
- de bibliotheek

Plattegrond van Amsterdam

Winterijs speelt zich in Amsterdam af, voornamelijk in het gebied dat in de driehoek Centraal Station, Amstel en Van Woustraat ligt. Voor leerlingen die het complete boek willen lezen maar ook bij de verwerking in de klas, is het leuk om mee te kijken op een plattegrond van Amsterdam. Deze kunt u via internet bestellen bij de VVV van Amsterdam (www.vvvamsterdam.nl, klik 'artikelen bestellen').

Waar of niet waar?

In het fragment verzint Thomas wat er zou gebeuren als de conducteur langs zou komen. Zwaan vindt dat allemaal onzin. Het vertellen van fantasieën kan voor veel verwarring zorgen, vindt hij. Je kunt zelfs zo goed een fantasie vertellen, dat anderen denken dat het waar gebeurd is.

Het spel 'waar of niet waar?' komt uit de tv-quiz Tien voor Taal waarin steeds drie bekende Nederlanders en evenveel Vlamingen uitleg geven over de betekenis van woorden. Slechts één persoon spreekt de waarheid, de anderen verzinnen iets. Je kunt dit spel in de klas spelen met betekenissen maar ook met minder bekende uitdrukkingen en gezegdes of met wetenswaardigheden.

De leerkracht heeft allerlei opdrachten op kaartjes geschreven met het antwoord. De klas wordt verdeeld in groepjes van drie leerlingen. Eén groepje krijgt een kaartje. Het groepje spreekt op de gang af wie het juiste antwoord geeft en welke twee overgebleven leerlingen een verhaal verzinnen. Vervolgens vertellen ze

alledrie hun verhaal aan de klas. De andere groepjes schrijven op wie het juiste verhaal vertelde. De groepjes die het juist hebben krijgen een punt. Als alle groepjes aan de beurt geweest zijn, wint het groepje met de meeste punten.

6.2 Een gedicht

'Ik was jou'
Uit: *Jij lievert*
Geert De Kockere/ Sabien Clement
De Eenhoorn, 2002, p. 31

Over de auteur

Geert De Kockere werd geboren in 1962 in Tielt. Hij leerde voor onderwijzer maar werd journalist. Hij werkt voor diverse kindertijdschriften. Sinds 1990 is hij hoofdredacteur van de kinderkrant KITS. Hij publiceert hoofdzakelijk prentenboeken en poëziebundels. Zijn versjes voor kinderen behandelen speels gevoelens en dagelijkse belevenissen. Zijn poëzie voor jongeren is zeer emotie- en fantasierijk. Zijn verhalen zijn filosofisch geladen en zeer beeldrijk. Zijn uitgaven vallen telkens weer op door een verrassende vormgeving en de samenwerking met een illustrator. Hij ontwikkelde ook software en heeft een eigen website: www.pigmalion.be. Hij werd al herhaaldelijk bekroond.

Over de illustrator

Sabien Clement is geboren in 1978 en studeerde vijf jaar aan de Sint-Lucas Hogeschool in Antwerpen: vier jaar Grafische en Illustratieve Vormgeving en een jaar Illustratie en Schilderen. In haar laatste jaar studeerde ze vijf maanden in Polen, aan het Politechnika in Radom.

Ze maakt illustraties voor Weekend Knack en voor 'De Gouden Flits'. 'Jij lievert' is het eerste boek dat ze geïllustreerd heeft. Ondertussen heeft ze ook twee illustraties gemaakt voor kaften van Averbode. Ze werkt aan een tweede boek met Geert De Kockere en aan een sprookjesboek met de titel 'Heel lang geleden...'. Ze woont in Marke bij Kortrijk.

Over het boek

Een luchtig geschenkboek voor al wie verliefd is. Een verzameling korte tekstjes over tederheid, liefde en erotiek, vol dubbelzinnigheden en woordspelingen. Soms heel teder, meestal grappig, af en toe prikkelend en altijd poëtisch. De teksten hebben maximum 160 tekens en kunnen via SMS-berichten verstuurd worden.

WERKEN MET HET GEDICHT

Voor het lezen

Een klasgesprek over de moderne communicatiewegen zoals e-mail, SMS, chatten... Welke van die middelen gebruik je? Zijn ze handig? Wat zijn de voor- en nadelen?

Naar wie stuur je SMS-jes? Met wie mail je?

Gebruik je e-mail en sms voor dezelfde soort boodschappen?

Waarin verschilt de taal die je bij een chat of in een sms gebruikt van de gewone schrijftaal? Laat een aantal veelgebruikte afkortingen en voorbeelden van chattaal op het bord zetten. Begrijpt iedereen ze?

Vertel vervolgens over de dichtbundel van Geert De Kockere waarin allemaal korte gedichtjes staan die je als sms-gedicht aan iemand cadeau kan doen.

Het lezen

Lees het gedicht voor en praat over de inhoud. Wat wordt er bedoeld met 'onleesbaar' en 'onbeschrijfelijk'? Zet eventueel de titel van de dichtbundel op het bord. Wat klopt er niet op het eerste gezicht? Waarom zou Geert De Kockere 'lievert' met een t geschreven hebben? Tot welke woordsoort behoort 'lievert' dan?

Schrijven: chatbox-spel

Geef alle leerlingen een nummer dat ze moeten onthouden en niet mogen verder vertellen.

De leerkracht zit vooraan met evenveel omslagen als er nummers zijn. Op elke omslag staat een nummer. Het is de bedoeling dat de leerlingen een berichtje schrijven naar een willekeurig nummer. Dat berichtje komen de leerlingen vooraan aan de leerkracht geven die het in de juiste omslag steekt. Leerlingen kunnen ook hun berichtjes komen ophalen en lezen. Daarna beantwoorden ze die berichtjes. Zeg de leerlingen dat ze niet mogen praten tijdens deze opdracht en zich niet mogen bekendmaken. Op die manier weten ze niet naar wie ze schrijven.

Bij het begin van deze opdracht laat je elke leerling een berichtje schrijven naar het nummer boven het eigen nummer. Vb. nummer 4 schrijft naar nummer 5, 5 naar 6 enz. Op die manier ontvangt iedereen onmiddellijk een berichtje.

Schrijven: Geheimschrift

Laat de leerlingen een geheimschrift ontwerpen waarin een zekere logica zit. Laat ze boodschappen noteren en ontcijferen in dit geheimschrift. Als voorbeeld kan je een boodschap in een geheimschrift noteren waarin elke letter vervangen wordt door de letter die twee plaatsen verder in het alfabet staat.

7 Tot slot

Dit was onze workshop op Het Schoolvak Nederlands over de Jeugdboekenweek in Vlaanderen. Als u deze congresbundel in handen heeft en doorbladert, is de Jeugdboekenweek met het thema *Jij en ik* al lang voorbij. Mocht u dit jaar niet meegedaan hebben met uw klas of op uw school, in maart 2004 is er weer een Jeugdboekenweek, met evenveel spannende boeken, gedichten en non-fictie als in 2003. Het thema *Jij en ik* inspireerde ons in ieder geval tot het zoeken naar prachtige fragmenten en het maken van goed uitvoerbare werksuggesties. Wij hopen u ook geïnspireerd te hebben.

Hannie Humme deed de lerarenopleiding Nederlands aan de Hogeschool Holland in Diemen. Ze werkte als docent in het voortgezet onderwijs. Thans ontwikkelt zij educatieve materialen rondom kinder- en jeugdliteratuur voor kinderopvang, basis-, voortgezet en beroeps onderwijs en geeft lezingen over kinder- en jeugdliteratuur aan iedereen die met kinderen werkt of gaat werken. Zij publiceert in vaktijdschriften en is als recensent verbonden aan o.a. *Kiddo*. Zij is auteur van *Vijftig wereldboeken voor peuters en kleuters* (Bulaaq, 2000) en *FictieWijzer* (Partners, 2002) en co-auteur van *Vijftig wereldboeken. Uittreksels en lessuggesties voor interculturele jeugdliteratuur* (Thieme, 1998) en *Drie op een rij* (Ellessy, 2002).

Bart Van Thielen volgde de opleiding tot regent aan de Karel de Grote-Hogeschool in Antwerpen. Sindsdien vond hij een leuk onderkomen in het Katholiek Scholencentrum Joma waar hij al zes jaar Nederlands geeft. In de klas en in zijn vrije tijd is hij gek op jeugdboeken. Hij recenseert regelmatig voor *Tsjip/letteren*, een tijdschrift voor literaire, culturele en kunstzinnige vorming en maakt uitgebreide samenvattingen voor de *UittrekselBank Jeugd* (Biblion).

Mik Ghys is verantwoordelijke voor de jeugdafdeling in Fnac Antwerpen, recensent voor Pluizer en lector van manuscripten en Engelstalige kinderboeken. Ze kan niet zonder haar dagelijkse portie jeugdlectuur. (Mik Ghys was geen workshopgever, maar zij kan op deze plaats niet overgeslagen worden.)